

KÜRESEL GELİŞMELER BÜLTENİ

TİM TÜRKİYE
İHRACATÇILAR
MECLİSİ

Cinsiyet Eşitliği Endeksi'ne Türkiye'den 12 Şirket Girdi

Bloomberg'in Cinsiyet Eşitlik Endeksi çalışması, uluslararası şirketlerin toplumsal cinsiyet verilerini ölçmektedir. Çalışma, liderlik, cinsiyete dayalı ücret ve ücret eşitliği gibi konulara dair 70 soru içeriyor. Endekste 2023 itibariyle 484 şirket yer aldı. En fazla şirket 166 ile ABD'den çıktı. İngiltere'den de 33 şirket yer aldı. 2023 endeksi, 45 ülkede, 11 sektörde, 54 endüstride 484 şirketten oluşuyor. Türkiye'den endekse giren şirketler:

QNB Finansbank	Sabancı Holding
Arçelik	EnerjiSa
Türkiye İş Bankası	Akbank
Yapı Kredi	Vakıfbank
Migros	Ford Otomotiv
TÜPRAŞ	Garanti BBVA

Fed/Powell: Enflasyonu Dizginlemek İçin Ek Faiz Artışları Gerekli

Fed Başkanı Jerome Powell, son gelen verilerin işgücü piyasasının güçlü kalmaya devam ettiğini göstermesiyle enflasyonu dizginlemek için ek faiz artışlarına ihtiyaç duyulacağını söyledi. Powell, Washington Ekonomi Kulübü'nde David Rubenstein ile yaptığı soru-cevap oturumunda, "Daha fazla faiz artışı yapmamız gerekeceğini düşünüyoruz. İşgücü piyasası olağanüstü derecede güçlü" dedi. Geçen yıl gerçekleştirilen büyük faiz artışlarından sonra, Powell ve meslektaşları faiz artış hızını yavaşlatırken, hala daha yukarı doğru ilerlediklerine dikkat çekiyorlar.

Ocak ayı istihdam raporunun beklenenden çok daha güçlü gelmesi sonrası yatırımcılar, Fed yetkililerinin aralık ayındaki tahminlerine uyumlu şekilde, faiz oranlarının yüzde 5'in biraz üzerine çıkmasını bekliyorlar. Federal Açık Piyasa Komitesi (FOMC) geçen hafta politika faizini çeyrek puan artırarak yüzde 4,5 ila yüzde 4,75 aralığına yükseltmiş ve devam eden artışların uygun olduğunu söylemişti.

ABD'de Elektrikli Araçlara Yönelik Vergi Teşvikinin Kapsamı Genişletildi

ABD Hazine Bakanlığı, taşıt sınıflandırma standardında daha fazla elektrikli otomobilin vergi teşvikinden yararlanmasına imkân verecek güncellemeye gitti. Geçen yıl Aralık'ta temiz araç üretici ve satıcılarının vergi teşviklerinden yararlanabilmesi için temel gerekliliklerin belirlendiği anımsatılan açıklamada, ocak ayında da konuya ilişkin kılavuz yayımlandığı hatırlatıldı.

Açıklamada, söz konusu kılavuzun araçların sedan, SUV ya da başka bir türde veya 55 bin ila 80 bin dolar sınırlamasına tabi olup olmadığını belirlemek amacıyla standart sağladığı kaydedildi. Tüketicilerin hangi araçların temiz araç vergi indirimi kapsamında olduğunu bilmesini kolaylaştırmak amacıyla, araç sınıflandırma standardının güncellendi. Değişiklik 1 Ocak'tan itibaren geçerli olacak. ABD'de tüketiciler, yeni elektrikli araç satın alımlarında 7 bin 500 dolara kadar temiz araç vergi indiriminden faydalanabiliyor. Daha önce vergi indirimi kapsamında olmayan Tesla, Ford ve Volkswagen gibi otomobil üreticilerinin bazı elektrikli otomobil modelleri de teşviklerden yararlanabilecek.

Adani Krizi Derinleşiyor

Geçen yıl dünyanın en zengin ikinci adamı olan Hint milyarder Gautam Adani'nin kişisel serveti, Hindenburg'un iddialarından sonra yaklaşık 57 milyar dolar eridi. ABD'li Hindenburg Research tarafından geçen hafta yayımlanan bir raporda, Adani Group'un hisse manipülasyonu ve muhasebe dolandırıcılığı yaptığı iddia edilmesinin ardından Hint iş insanı Gautam Adani'nin işletmeleri bir haftada 108 milyar dolar kaybetti. Söz konusu kayıplar Hindistan tarihindeki en büyük kayıplardan biri olarak adlandırılıyor.

Geçen yıl dünyanın en zengin ikinci adamı olan Hint milyarder Gautam Adani'nin kişisel serveti, Hindenburg'un iddialarından sonra yaklaşık 57 milyar dolar eridi. ABD'li Hindenburg Research tarafından geçen hafta yayımlanan bir raporda, Adani Group'un hisse manipülasyonu ve muhasebe dolandırıcılığı yaptığı iddia edilmesinin ardından Hint iş insanı Gautam Adani'nin işletmeleri bir haftada 108 milyar dolar kaybetti. Söz konusu kayıplar Hindistan tarihindeki en büyük kayıplardan biri olarak adlandırılıyor.

Avrupa Merkez Bankası Faizi 50 Baz Puan Artırdı

Avrupa Merkez Bankası faiz kararını açıkladı. Banka piyasa beklentileri doğrultusunda faizleri 50 baz puan artırırken, mart ayı için de benzer bir hamle yapılacağı yönlendirmesini yaptı. AMB gecelik mevduat oranını yüzde 2,5; gecelik borç verme oranını yüzde 3,25 ve politika faizini de yüzde 3 seviyesine yükseltti. Karar metninde AMB mart ayında yine 50 baz puanlık artış için sinyal verdi. Karar metninde mart ayı için, "Banka mart ayında yapılacak para politikası toplantısında faizi 50 baz puan daha artırmaya niyetli" ifadeleri kullanıldı. Toplanın ardından konuşma yapan AMB Başkanı Christine Lagarde, şu ifadeleri kullandı: Fiyat baskıları hala devam ediyor. Tedarik zinciri her ne kadar iyi gidiyor olsa da enflasyonu yukarı itiyor. Risk değerlendirmemize dönecek olursak, ekonomik büyümeye ilişkin riskler biraz daha dengeli hale geldi.

AB, LNG İçin Yeni Referans Fiyat Belirleme Uygulaması Başlattı

AB Enerji Düzenleyicileri İşbirliği Ajansı (ACER), doğalgazda tavan fiyat uygulaması olarak bilinen ve 15 Şubat tarihinde yürürlüğe girecek olan "gaz piyasası düzeltme mekanizması" çerçevesinde ilk defa günlük referans LNG fiyatını yayımladı. 1 Şubat tarihli ilk LNG referans fiyatı megavatsaat başına 55,21 euro oldu.

Aynı gün, Avrupa'da derinliği en fazla olan Hollanda merkezli sanal doğalgaz ticaret noktası TTF'deki fiyat seviyesi ise 59,5 eurodan kapandı. İki fiyat arasındaki fark yaklaşık 4 euro oldu. ACER bundan sonra hafta içi her gün yeni referans fiyatı yayımlayacak.

Shell'den 2022'de Rekor Kâr

Shell Plc dördüncü çeyrekte 9,81 milyar dolar kâr bildirirken bu rakam petrol devinin gelirini artan petrol ve doğalgaz fiyatlarıyla 2022'de rekor seviyeye yükseltti. Şirket tüm yıl için 39,87 milyar dolarlık rekor kâr kaydederken bu 2008 yılında elde edilen 28,4 milyar dolarlık önceki rekorun oldukça üzerindedir.

Shell'in dördüncü çeyreğe göre düzeltilmiş net geliri, analistlerin tahminlerinin ortalamasının oldukça üzerinde 7,97 milyar dolar gerçekleşti. Büyük bir nakit akışı yaşayan şirket, önümüzdeki aylarda 4 milyar dolarlık daha alım açıklayarak hisse geri alımlarının hızını sürdürdü ve yüzde 15'lik temettü zammı planladı.

Kar Nedeniyle Kapanan Gürcistan Karayolları

Geçmiş yıllarda kış aylarında sıklıkla yaşandığı üzere, meydana gelen kar yağışı ve çığ riski nedeniyle Gürcistan - Rusya istikametindeki karayolunun Gudauri – Kobi bölümü Ulusal Çevre Ajansının yüksek çığ riski uyarısına bağlı olarak binek taşıtlar ve yük taşıtlarının geçişine kapatıldı. Gomi-Sachkhere-Chiathura-Zestafoni yolu da olumsuz hava koşulları nedeniyle yük taşıtlarının geçişine kapatıldı.

Hava durumu ve yol açma çalışmalarının seyrine göre belirtilen yollarda trafik zaman zaman kontrollü olarak sağlanmakta ve gerektiğinde tekrar trafiğe kapatılmaktadır.

Kuzey Adriyatik Hidrojen Vadisi Projesi

Slovenya, Hırvatistan ve İtalya'nın ortak çabası olan Kuzey Adriyatik Hidrojen Vadisi projesi kısa bir süre önce alınan 25 milyon Avro Horizon Europe Programı hibesi sonrasında 354.000 Avro REPowerEU hibesi kazandı. Proje, Avrupa Komisyonu tarafından 2025 yılına kadar Avrupa'daki hidrojen vadilerinin sayısını ikiye katlamak için REPowerEU planı

kapsamında 200 milyon Euro sağlanan Temiz Hidrojen Ortaklığı aracılığıyla başlatılmış olup bu yılın ikinci yarısında Avrupa Komisyonu ile bir tarih üzerinde anlaşmaya varılmasıyla başlaması ve 6 yıl sürmesi öngörülmektedir. Yılda en az 5.000 ton yeşil hidrojen üretmesi beklenen proje depolama, dağıtım ve nihai kullanımı sağlayacak bir ekosistemin inşasını içermektedir.

Pakistan Merkez Bankası Yurt Dışı İthalat Ödemelerinde Yeni Bir Dönem ve Yöntem Başlattı

Uzun süredir ciddi bir döviz darboğazında bulunan ülke net döviz rezervlerinin minimum seviyelere düşmesinin ardından Pakistanlı ithalatçıların satıcılarla (ihracatçılarla) anlaşarak vadeli ödeme veya yurt dışından (Pakistan dışı ülke bankalarında) fon/kaynak bularak ödemelerini yapabilmesinin mümkün olacağı konusunda 23.01.2023 tarihinde bir genelge yayımladı. 31 Mart 2023 tarihine kadar olan geçici dönemdeki işlemler için mi yoksa geçici düzenlemeden bağımsız genel bir ihtar mı olduğu konusu izaha ve yoruma muhtaç bulunmaktadır.

Ukrayna-Rusya Savaşın Şiddetlenmesi Buğday Fiyatlarını Artırdı

Altyapı hasarı veya çatışmanın kötüleşmesi, önceki sezonun yaklaşık üçte bir oranında gerisinde olan sevkiyatları olumsuz etkileme riskini de beraberinde getirdi. Karadeniz tahıl koridorunun deniz yoluyla yapılan sevkiyatları desteklemesiyle, ihracat hızı sezon başından beri artış kaydetti.

Tahıl koridoru anlaşması mart ortasında yenilenecek. Anlaşmanın sonrasında seyrinin ne olacağı belirsizliğini koruyor. Ukrayna, mahsul koridorunu kullanan tahıl ihracat gemilerinin asgari tonajını 25 bin tona çıkarmaya yönelik bir teklifi onayladı. Buna karşın Altyapı Bakanlığı'na göre, gemi denetimlerinin yavaş ilerlemesi nedeniyle daha büyük gemilerin tahıl ve yağlı tohum ihracat hacimlerini artırması yaklaşık 1,5 ay sürebilir.

Ford'dan 3,5 Milyar Dolarlık Batarya Fabrikası Yatırımı

Şirketten yapılan açıklamada, Ford'un dünyanın büyük batarya üreticilerinden Çin merkezli CATL ile yeni bir anlaşmaya vardığı aktarıldı. Açıklamada, anlaşma kapsamında, Ford'un Avrupa ve Asya'da 13 fabrikası olan CATL'nin lityum demir fosfat (LFP) batarya hücresi bilgisini ve hizmetlerini kullanarak batarya üreteceği kaydedildi. Ford'un ABD'nin Michigan eyaletinde batarya fabrikası kurmak için 3,5 milyar dolarlık yatırım yapacağı belirtilen açıklamada, söz konusu tesiste LFP bataryalarının üretimine 2026'da başlanmasının planlandığı ve başlangıçta 2 bin 500 kişinin istihdam edileceği bildirildi.

Şirketten yapılan açıklamada, Ford'un dünyanın büyük batarya üreticilerinden Çin merkezli CATL ile yeni bir anlaşmaya vardığı aktarıldı. Açıklamada, anlaşma kapsamında, Ford'un Avrupa ve Asya'da 13 fabrikası olan CATL'nin lityum demir fosfat (LFP) batarya

BM'den Türkiye'ye 3 Bin Çadır Yardımı

Türkiye'nin Amman Büyükelçiliği, Twitter hesabından yaptığı açıklamada, Birleşmiş Milletler (BM) Mülteciler Yüksek Komiserliğinin temin ettiği yaklaşık 3 bin çadırın Türk Hava Kuvvetleri, Türk Hava Yolları (THY) ve Ürdün Hava Kuvvetleri tarafından deprem bölgelerine nakledildiğini bildirdi.

Açıklamada, depremzedelere çadır desteği ve bu yardımın ulaştırılması hususunda BM ile Ürdün makamlarına teşekkür edildi.

Dünya Bankası'ndan Türkiye'ye Deprem Desteği

Bankadan yapılan açıklamada, felaketin büyüklüğünün tahmin edilmesi, kurtarma ve yeniden inşa desteği için öncelikli alanların belirlenmesine yönelik hızlı bir hasar değerlendirmesinin başlatıldığı bildirildi. Büyük can kayıplarına, yaralanmalara ve çok önemli hasarlara yol açan yıkıcı depremler ve artçı sarsıntıların ardından kurtarma ve toparlanma çalışmalarına yardımcı olmak için 1,78 milyar dolarlık kaynak sağlanacağı kaydedildi.

Depremlerden etkilenen insanları desteklemek için 1 milyar dolarlık kaynağın da hazırlandığı aktarıldı. Dünya Bankası Grubu Başkanı David Malpass yaptığı açıklamada banka olarak acil yardıma ek olarak sahadaki acil ve büyük ihtiyaçlar için hızlı bir değerlendirme hazırlıyoruz. Bu değerlendirme, biz ihtiyaçları desteklemek için operasyonlar hazırlarken ülkenin toparlanması ve yeniden inşası için öncelikli alanları belirleyecektir" ifadesini kullandı.

Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Humberto Lopez ise "Türkiye'nin acil ve gelecekteki ihtiyaçları büyük, ihtiyaçlar yardımdan yeniden inşaaya kadar tüm yelpazeyi kapsıyor" açıklamasını yaptı.